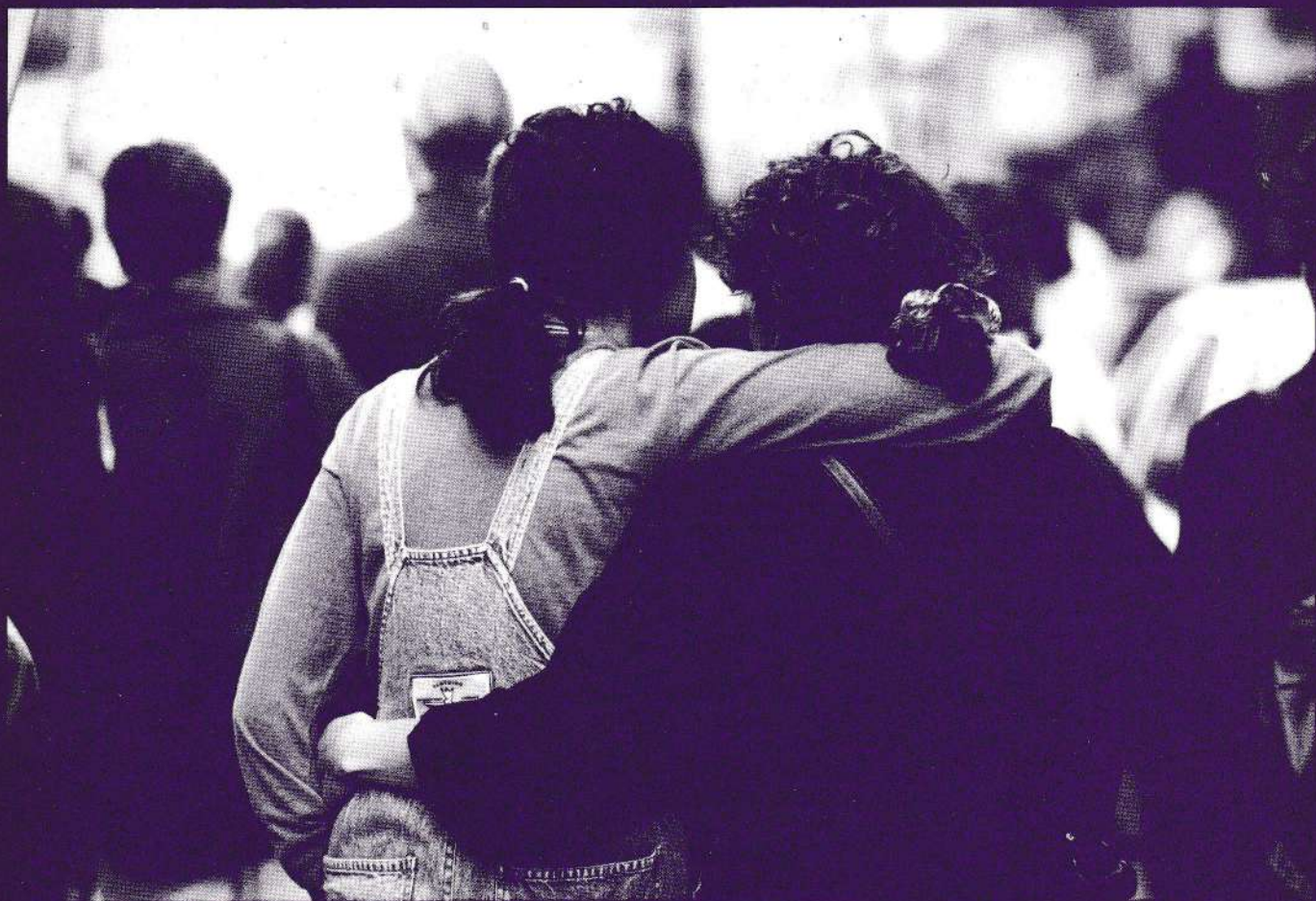

Ca la Dona

Núm. 4 - JUNY 1989

EL LESBIANISME NO ÉS UN MODERNISME

Ara...

CdD Ca la Dona

12204

Dia per l'alliberament gai i lesbià

Un any més, tornem a celebrar la Diada de l'orgull lesbià i gay. El 28 de juny és un dia especial per reclamar-nos, les dones que ho som, lesbianes. Per proclamar amb orgull, és clar que sí, que hem triat una opció sexual concreta i no ens en penedim gens ni mica.

El Moviment Feminista fa temps que dona suport a aquesta celebració amb l'objectiu de lluitar contra tot tipus de discriminació sexual. La norma heterosexual ens ve imposada des d'abans de néixer i en ella se'ns educa. El que no forma part de la norma oficial és dolent, estrany, marginal o minoritari, segons cada opinió.

Ni a les lleis ni a la vida quotidiana es reconeix la nostra existència. Vivim en clandestinitat gairebé total tant a la família com a la feina o escoles. Quan se sap, se'ns assenyala amb el dit i quedem marcadés com a éssers exòtics en el millor dels casos o vicioses per part dels sectors més tancats.

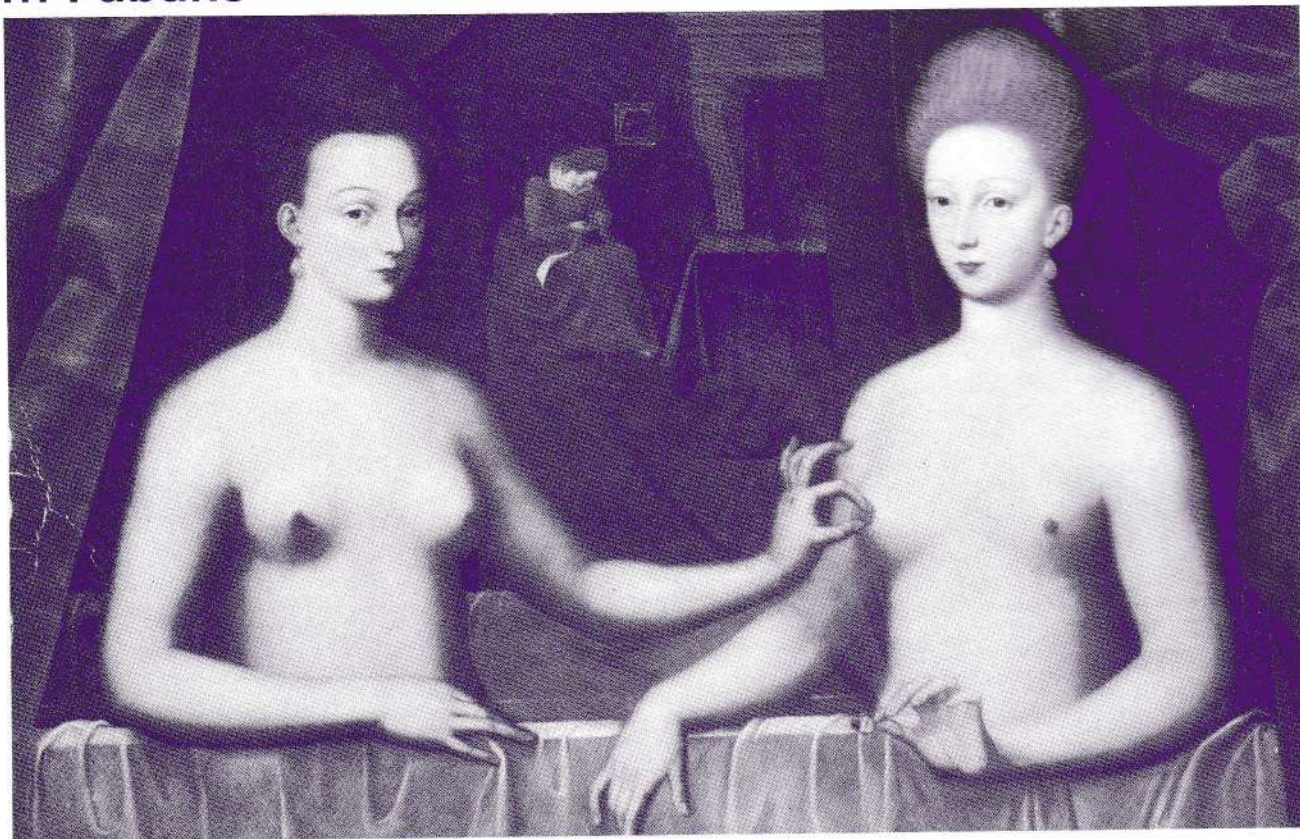
Els espais on ens podem trobar en pau són limitats: els bars d'ambient, pocs i només en ciutats molt grans. Fora, hem d'amagar els nostres sentiments i els nostres gestos i si no ho fem, ens convertim en objecte d'atenció permanent dels qui ens envolten.

El Grup de lesbianes feministes

de Barcelona ja fa tres anys que existim. Vam veure la necessitat de trobar-nos per parlar específicament de la nostra opció sexual perquè molts aspectes no quedaven prou debatuts o recollits en les discussions habituals del Moviment feminista. Setmana rera setmana ens trobem per discutir temes que ens interessin, per participar en mogudes generals del feminisme, per treure la nostra lluita concreta al carrer i també, faltaria, per divertir-nos plegades.

**Grup de lesbianes feministes
de Barcelona**

... i abans

Ca la dona

Gran Via, 549-4º 1ª

08011 Barcelona

Tel. 323 33 07

Horari: de dilluns a divendres
de 18 a 21 (Comissió del Butlletí)

D.L.: B-22.331/89

ACTES

Dia 16 de juny. Festa de dones al
GUINARDÓ - Centre Cívic
Sant Quintí

Dia 26 de juny. Casa Elizalde.
Varietés lesbianes: fotos, video,
poemes...

Dia 27 de juny. Casa Elizalde.

Taula rodona "Amor i amistat
entre dones."

Dia 28 de juny. Manifestació.

Pça. Universitat. 7,30.

Festa de dones i homes. Jardins
de l'Antic Hospital.

Avortament: Va de retro, satanàs!!!

EE.UU. El diumenge 9 d'abril d'aquest any 89, més de 300.000 persones es manifestaven a Washington per defensar el dret a l'avortament i impedir que el Tribunal Suprem aprovés una llei del 86 de l'Estat de Missouri per la qual es limita l'ús d'edificis i fons públics per informar i practicar avortaments. Aquesta llei, a més a més, obstaculitza la pràctica de l'avortament després de la 20ª setmana d'embaràs. El Tribunal Suprem pot arribar a il·legalitzar l'avortament. Des que Reagan va arribar al poder començaren els intents de retall de la llei així com la persecució —feta per grups de drets— a les dones que assisteixen als centres d'avortament, i el tancament de centres legals mitjançant recursos il·legals per part del poder judicial. La política de dretes cabalca com vol els últims anys i pel que fa a l'avortament no hauria pas de ser diferent... George Bush ja va dir a la campanya electoral que desplegaria totes les seves hosts contra aquest GRAN DELICTE de les dones.

GRAN BRETANYA. La nova caça de bruixes lesbianes i diables homosexuals s'afegeix a les pretensions de la Thatcher de modificar el dret a l'avortament per la via del retrocés, el retall. En tots dos casos es tracta de negar el dret al propi cos i a una sexualitat lliure. La Thatcher s'enyora de les èpoques victorians...

ALEMANIA. Se segueix perseguint pel "delicte" d'avortar. No fa gaires dies un metge ha estat condemnat a 3 anys de presó.

Podríem seguir donant d'altres exemples... Mèxic, França...

A les nostres terres el panorama no és menys desolador. Certament les dones poden avortar ara en millors condicions que fa 10 anys, existeixen centres per avortar i una més gran informació. Però l'avortament ni és lliure ni és gratuït. La privatització de l'avortament està

enriquant més d'un col·lectiu propietari d'un centre d'aquests. A Catalunya: mentre es calculen més de 100 avortaments privats setmanals, a Barcelona, a la Seguretat Social se n'han fet 97 en 6 mesos !!! (114 a tota Catalunya...). Cada vegada hi ha més centres privats i els preus són més i més alts. El tracte donat a les dones (treient honroses excepcions) és cada vegada més buit de continguts saludables i feministes. Els corredors es massifiquen; dones joves, i no tant joves, es desplacen amb el seu farcell i la seva angoixa, des dels seus pobles remots a les "capitals", buscant la "vareta màgica" que les lliurarà d'un embaràs —per diverses raons— profundament molest i rebutjat.

El Govern ha volgut així trobar una vàlvula d'escapament a la demanda social reiteradament manifestada al carrer; conciliant amb la dreta al moment de legislar, no comptava, al fer els seus bunyols, amb els jutges fatxes ni amb les organitzacions de dretes que, tot seguint el model dels seus sequaços ianquis, es posen a les portes dels centres d'avortament per increpar les dones i impedir la seva entrada al centre on esperen ser ateses. No comptava el Govern que aquests grups i jutges fatxes recordarien, sense trava, al PSOE i a tota la població que avui en aquest país avortar SEGUEIX SENT UN DELICTE (delicte que cometen 100 milers de dones, segons les últimes dades) i per tant el perseguiran. Un fiscal deia —amb motiu de l'escandalosa sentència dels NARANJOS "la culpa no es del juez; la responsabilidad de la sentencia la tiene el Gobierno que ha legislado que el aborto es un delito". Veritat és que al món de la picaresca judicial, feta la llei feta la trampa, el jutge té capacitat per a obviar sentències condemnatòries. El jutge dels NARANJOS, QUE NO TENIA PROU PROVES PER CONDEMNAR, davant el rebuig general per la sentència va augmentar la condemna!! El problema que vull assenyalar és que a la mà del jutge està escriure i

el Govern hi posa la tinta...

Sentències com la dels Naranjos tenen la dolorosa virtut de recordar-nos que és necessari seguir en la defensa de l'avortament lliure i gratuït. Mobilitzar-nos en solidaritat amb els homes i dones encausats; exigir una llei com la plantejada pel Moviment Feminista.

Ara es parla del quart supòsit; això pot tenir una lectura positiva: la seva aprovació per part del Govern suposaria el reconeixement d'una realitat existent (actualment més del 97% de les dones que avorten queden fora de la llei); podria ser també un petit respir per a les dones que han d'avortar. Però, no volem cap quart supòsit, perquè *qualsevol ampliació a la despenalització parcial parteix de la consideració de l'avortament com a delicte* —que se'ns pot perdonar en certs casos...—; seguirà sent, també, or per a les arques dels centres privats i llenya per a les fogueres de la dreta inquisidora. Només el reconeixement del lliure dret de les dones a decidir podrà ser acceptat pel moviment feminista. L'avortament ha de ser un dret, no un delicte, en qualsevol cas.

Ara que la "doble moral" social és més evident, hi ha un corrent de descontent —encara que passiu— en front de la situació actual. Els judicis continuaran. *A la tardor serà el de Pamplona*, de gran transcendència donat que es jutja una dona que ha avortat LEGALMENT. La lluita del Moviment Feminista continua sent necessària; fora important donar una resposta. El futur no depèn només de les Comissions pel Dret a l'Avortament. Del suport que aquestes rebin de les diferents organitzacions i del conjunt del Moviment Feminista depèn la possibilitat de mobilització.

Encara ens queda molt camí a fer. NO ENS DORMIM A SOBRE ELS JULIVERTS...

Marité Beiras

A voltes amb el llenguatge

La paraula *homosexual* significa "persona que sent atracció sexual per persones del mateix sexe". És una paraula formada per dos radicals: *homo*, que significa igual (i no home) i *sexual*, que ja sabem què significa.

Altres paraules que porten aquesta arrel són: *homòleg* (de les mateixes característiques); *homogeni* (de la mateixa espècie); *homonímia* (del mateix nom). Normalment s'oposen a d'altres formades per l'arrel *hetero* (diferent): *heterogeni*, *heterosexual*...

Per tant, la paraula *homosexual* significa dona o home que sent atracció pels individus del seu mateix sexe. I això està recollit a qualsevol diccionari, no és una opinió, sinó un fet relatiu al llenguatge.

I, llavors, per què sovint la utilitzem per referir-nos exclusivament als homes?

Sembla que hi ha diferents raons.

La primera és simplement la confusió. Es fa una analogia amb paraules com *homo sapiens* i s'arriba a la conclusió que *homo* sempre significa *home*. Segons aquest raonament tindríem: *homosexual*: home amb sexe; *homogeni*: home que té molt mal geni, *homofòbic*: home amb fòbies... i bestieses similars.

La segona raó es fonamenta en el fet que "la gent" quan sent parlar d'homosexuals o d'homosexualitat, s'imagina relacions entre homes, no pas entre dones. Això pot ser veritat, però té poc a veure amb la paraula. "La gent" sempre que sent parlar de sexualitat pensa en homes, perquè difícilment s'imaginen que nosaltres en tenim, de sexualitat. I molt menys una de pròpia i autònoma, no supeditada a les necessitats i als desitjos masculins. Si quan parlen d'homosexualitat no ens exclouen és perquè ens necessiten per a la definició, que si no...

Finalment, s'argumenta que cal reivindicar el terme *lesbiana*. No hi ha cap dubte. Però aquest tampoc no és el problema. Es pot reivindicar el terme lesbiana i tots els que calguin. Però no és incompatible. Parlarem de *lesbianisme* quan ens vulguem referir a relacions entre dones i d'*homosexualitat*, quan parlem de relacions entre persones

del mateix sexe.

Crec, però, que és un error renunciar al terme *homosexual* i reduir el seu significat a relacions entre homes.

En primer lloc, en aquests moments, des de molts sectors es busca un llenguatge que no utilitzi el masculí com a universal, perquè, com s'ha demostrat sovint, això ens amaga la realitat i ens porta a errors. En aquest sentit, s'està imposant la utilització de paraules sense gènere per designar col·lectius d'ambdós sexes: *persona*, *individu*, *professorat*, *alumnat*, *funcionari* o, quan no hi ha més remei, *treballadores/companyes*, etc. En aquest context, és bastant inoportú renunciar a un terme com ara *homosexual* que pot designar tant dones com homes.

En segon lloc, el fet d'utilitzar un terme de forma incorrecta crea contradiccions en la interpretació del nostre discurs. Si ja és fàcil de convertir les discussions ideològiques en discussions nominalistes (sobre els noms de les coses, no sobre els continguts), el fet d'utilitzar-los de forma incorrecta no ajuda gaire a entendre'ns i a fer-nos entendre.

Finalment es pot intuir que l'origen del problema es troba en el fet que els homes homosexuals tenen dificultat per trobar un terme que els defineixi, al mateix nivell que a nosaltres ens pot definir *lesbianes*. Els seus termes estan massa connotats pejorativament. Senten certa incomoditat davant mots com ara *marica* i la paraula "gay" és un estrangerisme i no està socialment implantat fora del gueto.

En resum, penso que cal utilitzar les paraules *homosexualitat*, *homosexual* i família quan ens referim a relacions sexuals entre persones del mateix sexe. Alhora que reivindicuem la paraula *lesbiana*, *lèsbica*, etc. per parlar de relacions sexuals entre dones.

La varietat de termes, no ens farà cap mal i ens servirà per matisar i entendre'ns millor. El fet de reivindicar-ne un, no suposa renunciar a cap altre. Continuarem parlant d'homosexuals, lesbianes, gays, ambient, gent que entén, bollos, camions, etc. segons el context i la companyia.

Ana Rodet Iraola

1. DE PUTA MARE

1.1. Dir *DE PUTA MARE* expressa alegria.

Expressar alegria és bo.

Tot allò que és bo no sempre denota sexisme.

.....

Dir *DE PUTA MARE* no sempre denota sexisme.

1.2. Dir *DE PUTA MARE* expressa alegria (★).

La paraula *PUTA* denota sexisme sempre que es diu.

.....

Dir *DE PUTA MARE* denota sexisme sempre que es diu.

2. FILL/A DE PUTA

2.1. Dir *FILL/A DE PUTA* sempre expressa insult.

La paraula *PUTA* sempre que expressa insult denota sexisme.

.....

Dir *FILL/A DE PUTA* sempre denota sexisme.

2.2. Dir *FILL/A DE PUTA* sempre expressa insult (★).

La paraula *PUTA* denota sexisme sempre que es diu.

.....

Dir *FILL/A DE PUTA* denota sexisme sempre que es diu.

3. JODER/FOLLAR

3.1. *JODER/FOLLAR* vol dir acte sexual.

Fer referència a l'acte sexual no sempre denota sexisme.

.....

Dir *JODER/FOLLAR* no sempre denota sexisme.

3.2. *JODER/FOLLAR* vol dir penetració (★).

La paraula *JODER/FOLLAR* denota sexisme sempre que es diu.

.....

Dir *JODER/FOLLAR* denota sexisme sempre que es diu.

(★) Les premisses així assenyalades podrien tenir infinitat de formes, per exemple podríem dir "*JODER/FOLLAR* vol dir fer-l'amor-en-un-cotxe" o "*JODER/FOLLAR* vol dir menjar-se-un-caramel" o "Dir *FILL/A DE PUTA* és signe de bona educació" i tots els disbarats que vulgueu imaginar. Tant se val perquè és la premissa següent a cadascuna d'elles la que fa que la conclusió sigui una conseqüència lògica de tots aquests arguments.

No sóc amiga de la lògica silogística perquè els sofismes poden fer aparició amb massa facilitat quan se'n fa ús, vull dir, els arguments lògics estan formats per tota mena d'expressions rígides, que poden fer arribar a conclusions (igualment rígides) racionalment falses, però amb una lògica brutal. Hi ha vegades que la coherència no és sinó nim de veritat.

Malgrat he dit que no m'agraden, tornaré a aquests arguments que no ens hem de prendre massa seriosament, només intenten ser una aproximació als raonaments que fem a l'hora d'intentar formular o defensar una opinió.

Fer un estudi profund de totes les expressions grolleres més corrents, és a dir de les paraulotes, em sembla una tasca prou complicada. Penso que és força difícil fer una classificació vàlida i real d'algunes d'aquestes expressions en sexistes i no sexistes, i és que el problema no té sentit en ell mateix, perquè la solució sempre dependrà de l'elecció arbitrària d'un criteri, així que m'agradaria ser més escrupulosa a l'hora d'escollir un criteri, però ja que m'hi he posat jo em decanto pel criteri de la relativitat dins de l'estudi del context, sense anar més enllà.

Així segons aquest criteri en l'expressió de la parella número 1, l'argument vàlid seria el primer (1.1.) i posaré un exemple: Abans d'ahir vaig tenir un dia molt gos (dolent), però ahir vaig fer un pensament i vaig arribar a la conclusió —certament il·lògica— que "la Vida es chula". Avui m'he trobat una amiga i després de preguntar-me "Què tal tot?" li he dit que "DE PUTA MARE", (més que res per estalviar-li i estalviar-me totes les cabòries per les quals vaig decidir estar contenta).

No veig cap signe de sexisme respecte a la situació. Ara bé si analitzem la meua expressió i concloem que és sexista, és perquè —conscient o inconscientment— hem construït el silogisme (1.2) o algun de molt semblant, arguments segons els quals no hi ha context que valgui, PUTA resulta impronunciable. Arguments, en tot cas, que no donen opció a la relativitat. Ben segur que hi ha altres arguments (altres criteris) que arriben a la conclusió que l'expressió "DE PUTA MARE" és sexista, per exemple tot allò que és "de puta mare", és perquè ens agrada i ens ho com-

paríem, arguments però, més elaborats. La veritat és que no sé perquè, sempre hem de dir paraulotes quan estem molt empenyades o molt eufòriques, potser aquest fet forma part de la interiorització de la cultura, i potser Freud diria que és una psicopatologia de la vida quotidiana totalment estesa i per tant normalitzada. Bé, m'és igual, el que sí és clar que jo podria haver respost a la meua amiga amb un "Molt bé, gràcies, sóc feliç", és possible que així aparegués com una noieta molt ben educada (o molt feminista) que sap controlar el seu vocabulari; ara que també és molt possible que la meua amiga pensés que sóc un "pa sec" per allò que deia de la necessitat de paraulotes.

De la segona parella no diré res, per no allargar-me massa perquè penso que totes estem d'acord en la conclusió, malgrat que els raonaments o els criteris per arribar-hi puguin ser diferents.

I arribem a les tant polèmiques expressions **FOLLAR** i **JODER**. Haig de dir que a mi m'agrada més el primer argument d'aquesta tercera parella, per tot allò que deia del context i per altres motius que intentaré explicar, motius que es poden fer extensius a la primera de les expressions anteriors i a moltes altres.

Ens agradi o no, **FOLLAR** (també **PUTA**, **CONY** i "altres etc.") és un mot que forma part de la nostra llengua i les paraules no són res si no és pel sentit que prenen quan es diuen. Dic sentit i no significat perquè les paraules no tenen un significat i prou. Les paraules causen situacions i conductes de tota mena segons la interpretació que se'n fa, és a dir segons el sentit que se'ls hi doni i les associacions de conceptes que es vulguin fer, pensem si no, per exemple, en paraules com **CAMION**, **HOMOSEXUAL** o **BOLLO**.

Personalment no entraria en polèmiques com que la nostra llengua (i

totes en general) s'ha anat creant en el si de societats secularment masclistes. Penso que tampoc cal estudiar el que significa cada mot etimològicament, no cal aprofundir tant (ben segur que tindriem més d'un disgust). I tot això ho dic per una qüestió de comoditat. Pensem per exemple en la paraula **HISTÈRIA**; és una paraula científica i alhora ben corrent i que moltes de nosaltres fem servir quan estem un pel nerviosetes. Histèria deriva, etimològicament, d'ùter i és evident que hi ha homes histèrics i que no hi ha cap home que tingui ùter (potser la ciència algun dia ho aconseguixi). D'altra banda seria massa feinada inventar-se un nou argot o fins i tot una nova llengua. Conyes apart (o potser hauria de dir bromes apart) em fa l'efecte que aquest debat tindria més d'un problema de fons, com és el del criteri o criteris a escollir si se n'ha d'escollir algun, o els límits alhora de aprofundir en l'estudi de paraules i expressions. També penso que les diferències venen donades per una qüestió de grau i no de contrast.

És sexista dir que n'estic fins el cony? Podem fer servir eufemismes com **COI**, **JO** o **JOLIN**?

Per què no estenem la crítica de les paraulotes fixant-nos també en expressions força corrents menyspreants i degradants amb un transfons masclista que espanta? Per què només ens centrem en expressions que tenen a veure directament (cony) o indirecta (puta, cabró) amb el sexe?

Potser se'm pot acusar de relativitzar massa o d'ésser massa tolerant, però em sembla un tema complicat i poc elaborat com per permetre'ns actituds massa "dogmàtiques".

Bé, tot això és massa llarg, així que ja en parlarem...

Precioses, a reveure. Petonets, abraçades i altres formes de salutacions,

Silvia Sánchez

NOTA:

Ja hem començat a rebre articles per a un proper debat. Aquesta vegada tracten de les relacions entre el Moviment Feminista i les lluites sindials de les dones.

Les dones i la novel·la negra

Quan es parla de novel·la negra és pràctica comuna i habitual parlar només de les novel·les escrites per homes. Gairebé no he vist mai que quan algú reflexiona sobre la novel·la negra es refereixi a l'extensa producció femenina que devem sobretot a autores britàniques i nord-americanes. Suposo que això es deu al fet que la cultura assumeix que l'art masculí és "objectiu" i paradigmàtic, i l'art femení és "subjectiu" i marginal; que això passi fins i tot parlant de novel·la negra explica fins a quin punt la subjectivitat masculina es percep com el punt de vista objectiu sobre qualsevol manifestació artística i particularment sobre les dones.

En aquest paper, per tant, intentaré esbossar algunes característiques de la novel·la negra escrita per dones.

Les novel·les que m'ocupen es caracteritzen per la introspecció psicològica i, en molts casos, la manca d'acció.

Així, trobem novel·les en les quals no s'explica cap trama delictiva, les particularitats del delictes no constitueixen el gruix de la novel·la, ni són el joc que es proposa a la lectora o al lector, sinó que vénen aclarits d'entrada. És molt freqüent que a les primeres pàgines d'aquestes novel·les s'expliqui qui és culpable i a partir d'aquesta dada inicial es basteixi tota la novel·la.

Així, doncs, veiem que una de les característiques principals d'aquests llibres són l'absència, el menyspreu gairebé, de l'acció o com a mínim de la intriga i el misteri. No es tracta que la persona que llegeix "descobreixi" qui és el o la culpable d'un crim.

Evidentment aquest és el pivot que fa que les novel·les vagin per uns camins determinats.

En general, aquest fet concret, que se'ns explica d'entrada, és un pretext per fer una novel·la d'introspecció psicològica: l'important són els mecanismes que han causat aquest fet concret.

Una altra característica comuna és que, a partir d'aquest fet concret, plantegen una sèrie de qües-

tions no necessàriament lligades al món del crim, de la delinqüència o de la policia.

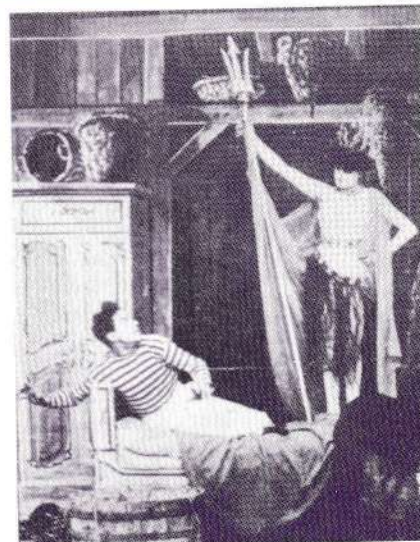
Uns quants exemples d'aquestes qüestions agafats a l'atzar, però representatius, podrien ser: la ignorància, la marginació social que representa el fet de ser, per exemple, analfabeta, el menyspreu social que això representa, i les reaccions violentes que aquest fet pot desencadenar... La violació, vista sobretot des del punt de vista de la dona (la culpabilitat, la mala consciència, el dolor...), no tractada simplement com un crim. Les dificultats socials/personals que tenen les dones quan ascendeixen a càrrecs i professions realitzats normalment per homes i les relacions i les reaccions que tenen amb el poder. La dificultat de les diverses relacions personals: mare/filla, marit/dona, marit/dona/amant..., que és el rerefons de la majoria de novel·les de la gran Margaret Millar, però que trobem en moltes d'altres autores.

Així, doncs, hi ha un punt en el qual insisteixen sempre les dones: el conflicte de les relacions personals. És per aquí, doncs, que hem d'entendre l'absència del detectiu, ja que el conflicte es presenta molts cops dins del marc de les relacions "normals" i quotidianes.

Això té encara una altra causa, les dones, en general, tenen com a únic món el medi de les relacions familiars; les seves relacions amb el món són aquest medi i, a més, molts cops, el viuen com a víctimes. És normal, doncs, que siguin les novel·listes les que critiquin i qüestionin l'organització familiar.

Aquest aspecte el trobem en moltes autores —Patricia Higgsmith n'és un paradigma de gran qualitat—, reforçat per una altra característica: la càrrega de violència latent en la vida familiar i quotidiana, i com és de fàcil que en una situació "normal" es desencadeni la violència.

Si tenim en compte el marc en el qual se desenrotlla la vida de les dones, també entendrem que és molt més difícil per a les dones, a menys que ho facin com a víctimes, conèixer i relacionar-se amb

el món dels baixos fons i del crim, per tant, fins fa poc era improbable que es posessin en la pell d'un detectiu. P. D. James, que és de l'ofici, ho fa, i no és casual que quan presenta un personatge en aquests termes, el nom de la novel·la sigui *No apto para mujeres*. De tota manera, no és estrany que a mida que la dona ha anat accedint a més llocs de treball, també hagi pogut afagar el paper de detectiva privada, això ens explicaria l'aparició de Cordelia Gray —la detectiva de P. D. James—, o dins de la producció autòctona, la detectiva Lònia Guio de M. Antònia Oliver.

Un altre aspecte a destacar dins la producció novel·lística femenina és el diferent tractament de la violència a l'hora de cometre els crims, quins sentiments o reaccions els desvetlla i com s'hi enfronten. Recordo una novel·la en la qual dues dones cometen un assassinat massiu i era molt interessant veure com l'autora, per tal de donar versemblança al fet, s'embranchava en una disquisició a l'entorn de la informació que els havia fornint la televisió sobre el maneig de les armes.

Així, i dins de la diversitat existent, les novel·les escrites per dones tenen una sèrie de constants i característiques. Parteixo de la base que les dones tenen uns interessos, una sensibilitat i una experiència concreta i comuna, i que tot això conforma una determinada òptica a l'hora d'escriure —en aquest cas novel·la negra—, que fa que els plantejaments i objectius i, per tant, el producte resultant estiguin tenyits per aquestes sensibilitat, interessos i experiència.

Eulàlia Lledó

Felicitats, Jaegger!!!

Les dones de Jaegger Ibèrica, una empresa del metall de Sta. Maria de Barberà han portat una llarga lluita contra la discriminació salarial. El tema ha sortit a la premsa durant aquests últims mesos. Hem tingut oportunitat de parlar amb elles. Us oferim l'entrevista que hem mantingut amb la Lola i la Juana, dues dones del Comitè d'Empresa.

Feu-nos una mica d'història.

Fa 5 anys començarem a denunciar la discriminació de les dones a l'empresa. Tot i fent la mateixa feina que els homes cobràvem unes 9.000 pessetes menys. Vam portar el cas a Magistratura i vam guanyar. Com que l'empresa no volia pagar, malgrat la sentència, la va recórrer. Però els Tribunals ens van tornar a donar la raó. I així durant un munt de temps. Els Tribunals fallaven a favor nostre, però l'empresa mantenia la discriminació salarial. Al Comitè d'Empresa, amb un fort component de dones (9 d'un total de 17) fa 4 anys que ens neguem a firmar el conveni per aquest motiu. Finalment vam optar per anar a la vaga indefinida. Ens deien que era una vaga boja però els hem demostrat que ha estat ben sensata. Hem guanyat. L'empresa ens equipararà a partir d'aquest mes de juny i ens pagarà els enraderiments al mes de juliol: 500.000 pessetes per cap. Però allò més important no són els diners. Hem guanyat moltes més coses.

Explica'ns com ha anat la vaga.

Hem sortit gairebé totes les dones. Malgrat les pressions i amenaces de l'empresa, no han aconseguit trencar la nostra unitat. A més durant la vaga vam fer diverses accions: Vam anar a Madrid. I érem 180 dones! Això sí que va ser fort... Perquè, és clar, vam haver de deixar els marits, les criatures... I moltes dones mai no ho havien fet.

També vam anar al banc, que avalava els deutes que l'empresa té amb nosaltres. Vam anar-hi els 300 plegades. El director es va posar nerviosíssim. Ens deia: "Que se vayan todas, las 300, que se vayan". Nosaltres li dèiem: "no pensem

marxar, som creditores, vostès tenen 150 milions que són nostres..." Hem sortit molt enfortides...

Penseu que la vostra reivindicació era ben entesa en general? Perquè, aparentment és molt clara, no?

Als homes en general els costa d'acceptar que hem de guanyar tant com ells. Tenen privilegis i els defensen. Quan acabarem la vaga, jo vaig reunir els meus companys, que estaven una mica picats, i els preguntava: "i què us fa a vosaltres?, sou vosaltres qui ens heu de pagar, o és l'empresa?" i es quedaven molt tallats... També algunes dones, al començament tenien por que no els obliguessin a aixecar pesos, que els endurissin les condicions de treball. Aquesta situació ha anat canviant durant tota la lluita. S'ha notat que al comitè érem moltes dones. Hem arribat fins al final. Els hem demostrat que les dones tenim pantalons i vestits, que som capaces de portar endavant una lluita.

Vosaltres sou delegades de CCOO. Com ha reaccionat el Sindicat?

Al començament també els costava. A més, s'ha de tenir en compte que som al Sindicat del Metall, on la immensa majoria són homes. Hi ha molt de masclisme. Ens consideraven dones "loquillas" i no currantes. També han anat canviant. Hem demostrat que no som "floreros". De tota manera, és evident que les dones hem de demostrar que valem el doble perquè se'ns consideri.

I les institucions, com han reaccionat?

Quan vam anar a Madrid era per veure el Chávez, però qui ens va rebre va ser Carlos Navarro, que és el director general de treball, que es va limitar a oferir-se com a mediador. També vam parlar amb Carlota Bustelo i Joaquima Alemany. Tot van ser bones paraules, però a l'hora de la veritat res... Et fa molta ràbia de veure que un cop han guanyat el càrrec, s'hi apalquen i ja està.

L'Ajuntament també ens ha donat l'esquena i l'INEM ha estat còmplice de l'empresa i no ha enviat dones a treballar a la Jaegger durant els dos últims anys perquè ens considerava "potencialment conflictives".

Els homes no us han donat suport, oi?

No. Fins i tot alguns van cobrir els nostres llocs de treball. Ara que hem guanyat, alguns ens donen l'enhorabona. N'hi ha que durant una temporada no gosaran dir que treballen a la Jaegger, els farà vergonya. Bé, va haver-hi un company del comitè que va estar de vaga amb nosaltres.

El moviment feminista potser ens hem apuntat una mica tard...

Sí, és cert. Ens hem sentit soles. Compte que portem cinc anys en aquesta guerra. Ara tot just ha estat la traca final. El moviment feminista, com el Sindicat, ha estat distant. Els ha costat de despegar. Potser nosaltres no hem sabut posar-nos en contacte... Això ens ha de servir de lliçó. Hem d'aprendre a estar "al lloro" per quan surtin altres lluites en altres empreses.

Quines perspectives teniu?

Hem guanyat la primera batalla. Però es mantindrà la discriminació oculta. Les dones a l'empresa no podem prosperar perquè ens impedeixen la promoció. Ocupem només les categories més baixes. També hi ha discriminació en el tracte que rebem. Els homes poden perdre el temps parlant de futbol i l'encarregat no s'hi fica, nosaltres demanem per anar al lavabo i ens controlen el temps... Pensem que és difícil denunciar legalment aquestes coses, però intentarem fer-ho. De tota manera, haurem de buscar altres formes més directes de denúncia.

L'experiència ens ha ensenyat que si les dones ens organitzem ens defensem millor. Intentarem que altres dones del torn de la tarda s'incorporin al comitè...

Com que hem sortit molt animades ens estem plantejant de posar en marxa la Secretaria de la Dona al Sindicat, contactar amb altres empreses amb problemes similars, etc.

A més, volem celebrar que hem guanyat i farem una festa. Us hi convidem!

★ ★ ★

I bé, dones, com veieu tenim moltes coses a aprendre. Ha estat una experiència molt guapa i felicitem les dones de Jaegger per la seva tenacitat i combativitat.

Les dones de Jaegger han guanyat alguna cosa més que l'equiparació salarial. De la seva lluita es poden desprendre diverses lliçons polítiques.

Pel que fa al Sindicat de CCOO s'ha donat un canvi durant aquest procés. Finalment ha fet una reconsideració pública de la postura poc crítica mantinguda en front de

la passivitat dels homes de Jaegger en aquesta lluita. Ha fet una crida a la solidaritat entre dones i homes com un principi elemental de la lluita en defensa de les reivindicacions de les dones. Ha manifestat que la discriminació contra les dones és un atac al conjunt del moviment obrer i que com a tal mereix una resposta de tot el col·lectiu. Esperem que aquesta lliçó apresada amb la lluita de Jaegger no es limiti a paraules.

Pel que ens toca a nosaltres, és un bon moment per reflexionar sobre la nostra implicació en lluites d'aquest tipus. Creiem que s'hi ha

evidenciat la inèrcia del Moviment Feminista que sovint deixa exclusivament en mans dels sindicats tota la problemàtica laboral de les dones. Tampoc oblidem els recels que existeixen en sectors dels sindicats davant del Moviment Feminista. Una més gran sensibilitat per part nostra i un debat en profunditat ens ajudarà a retallar distàncies.

Totes tenim la sensació d'haver arribat, en aquest cas, als aplaudiments. A veure si un altre cop podem ajudar a muntar l'escenari.

Comissió del Butlletí

ressenyes

Raquel Osborne: *Las mujeres en la encrucijada de la sexualidad*. LaSal Ed. Barcelona 1989.

Raquel Osborne és una sociòloga feminista que viu a Madrid. En aquest llibre ens presenta una sèrie d'articles sobre sexualitat, prostitució i pornografia força suggerents.

Per començar podem comentar el contingut del llibre. A través d'uns quants articles trobem els debats que han tingut lloc als Estats Units sobre els temes esmentats, les diferents postures que han generat, els problemes i els enfrontaments.

Tot i que es centra en discussions que s'han portat a terme als Estats Units, l'anàlisi i els comentaris tenen gran interès perquè els temes tractats són força actuals i atractius.

La informació és rellevant i les posicions clares, valentes i controvertides que ofereix l'autora, mereixen una lectura atenta. De tota manera, com sempre que es tracta de matèria d'opinió, les seves postures són discutibles. Constitueixen una valuosa aportació, però, no pretenen ser veritats de fe.

El que realment sedueix del llibre és el pensament de l'autora, la forma d'enfocar els temes i de treure'n conclusions. Parteix d'un esforç intel·lectual per deixar de banda qualsevol tipus de prejudici i d'idea preconcebuda. Analitza qüestions clàssiques del debat feminista, com ara la sexualitat, la pornografia, la prostitució, etc. despullant el seu discurs de tòpics. No s'amaga en sobreentesos o en complicitats, raona les seves postures i qüestiona amb lucidesa alguns prejudicis massa freqüents en el nostre discurs ideològic.

Ens ha semblat un bon exercici de tolerància. Us el recomanem.

★ ★

Rafael Xambó: *Sexualitat provisional*. Ed. Tres i Quatre. València 1988.

Esperem no escandalitzar-vos. Ens hem decidit a recomenar-vos un llibre de sexualitat escrit per un home...

El llibre en qüestió té el curiós i estrany mèrit de ser un llibre de sexualitat, no un llibre d'anticoncepció, ni un llibre.

Presenta una postura alhora desmitificadora i respectuosa amb la

sexualitat femenina i masculina. Combat la beateria, però des d'una posició militantment feminista, criticant la trampa de la doble moral i de la imposició del model masculí.

Provoca curiositat i optimisme per l'experiència sexual. Combat les pors i les repressions. Presenta un model obert, no heterosexual i no coital. Absolutament tolerant, sense altres normes ni límits que el respecte als gustos i a les necessitats de l'altra/e.

El llenguatge és planer i agradable. Intercala històries curtes. Resultarà força suggestiu per a les ensenyants. **Ana Rodet Iraola**

Ens belluguem... doncs existim:

- Embrutem cendrers a les nostres reunions dels vespres dels dimecres a **K LA DONA**.
- Celebrem el nostre dia (8 de març, és clar) passant-vos una bona pel·lícula ("Mujeres en la frontera"). Per cert que tenim un documental molt maco a la vostra disposició: "No me defiendas, compadre".
- Organitzem un acte amb companyes centramericanes.
- Anem per hospitals, planings, escoles... escampant la solidaritat internacionalista entre dones.
- I gaudim d'allò més amb els nostres debats interns sobre la realitat de les dones a Nicaragua; com portar allà la lluita pel dret al propi cos, o el tema de l'educació no-sexista, etc.
- Encara que som poquetes, intentem fer molt soroll i estem al lloro

de totes les mogudes feministes.

- Se'ns coneix també per les nostres postals i pels nostres "Niques-lliures", que senten molt bé i no emborratxen gaire.

Ja heu endevinat qui som?

Segur, som **DONES PER NICARAGUA**.

Ara estem capficades en formar una brigada, com més grossa millor, de dones que vulgueu fer el saltet atlàntic per continuar la tasca de l'estiu passat, tant d'ensenyament com de sanitat.

Així que ja ho sabeu:

NECESSITEM DONES, PELES, MATERIAL ANTICONCEPTIU, MATERIAL ESCOLAR (PREFERENTMENT ADEQUAT A EDATS ENTRE 0 A 6 ANYS), I, COM QUE URGEIX MOLT, SI CONEIXEU ALGUNA VIA PER ACONSEGUIR-HO, POSEU-VOS EN CONTACTE AMB NOSALTRES.

Dones per Nicaragua
(Comissió de sanitàries i Comissió d'ensenyants)